

KUPUJTE VOJNE BONDE!

Laboriti objavili nov načrt - Nemci in Rusi v spopadih

ANGLEŠKA DELAV. STRANKA ZA NOV SOCIALEN RED

Angleški laboriti so na delu, da pripravijo za po končani vojni potrebne predloge za uzakonitev novega socialnega reda v Angliji. — So za najširše podpravljenje narodnega gospodarstva in za sodelovanje z drugimi deželami.

London, Anglija. — Angleži so trezni in misleči ljudje. Med tem, ko so delavske stranke drugod po svetu na razne načine pocepljene in se bavijo z manj vrednimi zadevami, angleška delavska stranka pazno deluje za interese angleškega delovnega ljudstva.

Glavni odbor angleške delavske stranke je izdelal skrbno poročilo, ki bo predloženo strankini konferenci v odobrilu, ki začne sasedanjem 14. junija. Objavilo ga je strankino glasilo "London Daily Herald" in pozdravlja ga večina angleške javnosti kot moder in važen dokument. Načrt vključuje celo podpravljenje angleške narodne banke in sploh vseh gospodarskih panog, pri katerih je potrebno skupno sodelovanje. Dalje zahteva za vse sloje primerne in zadostne življenjske pogoje. Za zaščito delavcev zahteva znani Beveridgeov socialni načrt, splošno zdravstveno oskrbo in posebno pomoč materam. Priporoča pametno uredbo stanovanjskega problema. Ne urgira pa podpravljenja zemlje. Zahteva primerno vzgojo in izobrazbo za vse sloje enako, revne in bogate. Urgira državno kontrolo nad vso industrijo v deželi.

Glede zunanje politike se strinja, da Anglija ostane v zvezi z drugimi narodi in deželami in se strinja z razorožitvijo ovisnih dežel ter da se čuva mir po vojni po Angliji. Zdr. državami, Rusiji in Kitajski in da te ustvarijo politično avtoriteto nad svetom za vzdrževanje trajnega mira.

NEMCI PLAČUJEJO BOLGARSKE IZDAJALCE, DA JIM IZDAJAJO PATRIOTE

Washington, D. C. — Od nazivov kontrolirana radio postaja v Budimpešti, je pred kratkim poročala v neki domači oddaji, da je bilo razdeljeno okrog 700.000 levov (to je bolgarski denar), kar bi znašalo pred vojno v ameriški valuti okrog \$8.540.00, raznim informatorjem, ki bodo pomagali nacistični oblasti, da vlovijo patriote, odgovorne za nedavne umore štirih važnih bolgarskih kvizlingov, v teku zadnjih šest tednov.

Radio Budimpešta je povedala tudi, s citati iz bolgarskega časopisa — kakor poroča poslušalna služba inozemskih radio postaj — da je bila aretirana v predmestju Sofije žena, obtožena, da je članica "teroristične organizacije"; žena je bila v spremstvu dveh mož, ki sta začela streljati na

NEMCI SELIJO INDUSTRIJO

Neprestani zračni napadi jih prisilili, da selijo tovarne v Avstrijo.

London, Anglija. — Neprestano bombardiranje nemške industrije v zapadni Nemčiji je Nemce prepričalo, da je Porjenje in Porurje preblizu sovražne fronte. Zato so začeli zadnje dni seliti svoje tovarne v Avstrijo in že prevažajo stroje in razno opremo. Nove tovarne bodo stale ob Donavi, kjer bodo skušali upreti vodno silo zlasti za elektrarne, itd. Neko poročilo omenja, da ima Nemčija zdaj na deset tisoč milijev prog, kakor preje, manjka pa ji najmanj 15 tisoč lokomotiv in na stotisoče vagonov, ki jih pa ne morejo izdelati radi neprestanega motenja od strani zračnih napadov v Wastfaliji in drugih krajih. Zračni napadi so torej le zelo občutni udarci za Nemčijo.

HRVATI UBILI SILETIČA

London, Anglija. — Poročilo iz Zagreba omenja, da so v neki hrvaški vasi Hrvatje ubili Paveličevega fašističnega zaveznika Stefana Siletiča. Tako plačila čakajo vse Kvizlinge po Evropi.

ru. So tudi za to, da se podeli Indiji samovlada.

Načrt je modro sestavljen in dviga ne le samo v Angliji, marveč tudi drugod po svetu zanimanje zanj.

MLAD POMORŠČAK OROPAL ŽENO

Chicago, Ill. — V Wilmette, v bližnjem predmestju je bila včeraj napadena 50 letna Mrs. Sallie Campabell, od nekega mladega pomorščaka. Žena ima sama tri sinove pri vojaki. Bila je ravno sama doma. Potrka na vrata, rekoč da išče nekega prijatelja. Pozneje je vprašal če bi mu dala vrv, da bo nekaj povezal, ko mu isto prinese, prime za nož, ki je bil na mizi in jo prisili v spalnico, kjer jo je zvezal. Nato je vse prevrnil. Odnesele je tri prstane, vredne do \$800.00. Tudi uro vredno \$300.00 in \$40.00 v gotovini. Nakar se je odpeljal v nekem sivem avtomobilu. Oblasti ga iščejo.

NEMCI UKAZALI UNIČITI VSE DOKUMENTE O USMRČENIH

New York, N. Y. — Iz Švedije došla poročila omenjajo, da je nazizke oblasti ukazale vsem vojaškim oddelkom, ki so izvrševali po Poljskem in Ruskem in v drugih zasedenih deželah razne eksekucije, uničiti vse zapiske o izvršenih usmrčitvah. Ta dogodek kaže, da se Nemci bojijo, da ne bi pozneje raziskave dobile kakih pojasnil, kako so izvrševali svoje krivične usmrčitve nad ljudstvi po zasedenih deželah. Nemški krivoloki niso nič več tako sigurni, da njihove nečloveška ravnanja ostanejo neznana. Da, da, kdor nima čistih računov, navadno iste sežje. A tudi to ne bo zakrilo njihovih zločinov, ki vpijejo do neba!

ITALIJANSKI POGOJI

Lizbona, Portugalska. — Rimski radio komentator je dejal včeraj, da Italija bi pristala na mir edino pod pogojem, da si ji da nazaj njene kolonije v Afriki. Bodo čakali! Dokler se ne zgodi kar sta rekla Churchill in Roosevelt v Casablanci: "Brezpogojna predaja!"

BORBA ZA KAVKAŠKI VOGAL OB KRIMSKI OZINI

Siloviti spopadi so izbruhnili med Nemci in Rusi v kubanski nizini. — Rusi napadajo okrog Velikih luk in pod Starojo Russo. — Obe stranki tipljeta kje so razstavljene nasprotni moči in kje so mehke točke.

KRIŽEM SVETA

Bern, Švica. — Rimski avijatiki se ponašajo, da so naredili polet iz Italije preko Sredozemlja, Egipta in Abesinije in da so bombardirali Angleško Somalijo. Pravijo, to kaže, da bi lahko poleteli nad New York. Laussanska, Gazette pa piše, da tak poizkus "bi ne bil vreden niti ene same sveče."

London, Anglija. — Iz Rumunije je došlo poročilo, da je bil te dni ubit v akciji nemški general von Waldau na ruski fronti. Obenem naznanja poročilo, da je dosedaj na ruski fronti padlo 22 rumunskih brigadnih generalov in trije divizijski generali.

Lisbona, Portugalska. — Sem došla poročila pripovedujejo, da naziji napadajo v Belgiji duhovnike, ki tolažijo mobilizirane moške in ženske, ki jih odvajajo Nemci na delo v Nemčijo. Naziji pravijo, da duhovniki po nepotrebnem sejejo vznemirjenje v srca ljudi. Nemška nervoznost mora biti silno velika, ker se boje že verske tolažbe, ki jo dobivajo ljudje.

Washington, D. C. — V kampanji za drugo vojno posojilo je sodelovalo 67 kolegijev, med temi je bilo devet katoliških kolegijev, kateri so prodali in razpečali za \$509.375.70 vojaških bondov. Proporčno so katoliški kolegiji storili več, kakor drugi. Skoro tretjino od prodanih bondov so prodali katoliški kolegiji.

Moskva, Rusija. — V nižavah kubanske pokrajine, ki se stezajo do krimskih očin in ima ves teritorij obliko črke D ob azovskem morju so izbruhnili včeraj siloviti boji med Rusi in Nemci. Slednji so začeli z napadi, da si izboljšajo svoje pozicije, zlasti v okoličici Novorossiska. Rusi pa so takoj udarili z močnimi protinapadi in hudi dvoboji divjajo na kopnem in v zraku, omenja poročilo. Glede kubanskega vogala, ki ga imajo v posesti še vedno Nemci se Rusi prizadevajo, da ga Nemcem iztrgajo, nato še le morejo misliti na udar nad Azovskim morjem, da si tako zavarujejo hrbet na južni strani.

Veliki spopadi so v teku tudi pri Velikih lukah in pod Starojo Russo in Rusi poročajo, da so na več točkah vrgli Nemce iz njihovih utrjenih pozicij. Nemško poročilo pa omenja boje pri Temriku in pravi, da so ujeli 600 Rusov in ubili do 400 mož v spopadih ter uničili 20 ruskih letal.

Londonsko poročilo omenja te nove spopade za tipanje, kako so razstavljene nasprotni sile obeh strani. Obe strani so pripravljene na poletne ofenzive, ki bodo začele s svojimi furijami vsak čas. Predno začne te ofenzive bi se Rusi radi oprostili sovražnika na kubanskem vogalu, zato tudi izvajajo na kubanski fronti napade na Nemce.

TIRANSKO PREGANJANJE PRIHAJA IZ STRAHU

Vatikansko mesto. — Vatikanska radio postaja je te dni oddajala govor, katerega tema je bila: "Katoliška cerkev je mati narodov". Govornik je govoril o preganjanjih, ki jih trpi cerkev in verniki in je pojasnil, da preganjanje cerkve je prihajalo vedno iz strahu onih, katere je cerkev s svojimi nauki direktno ali indirektno učila in opozarjala na pravico. Cerkev uči svoje vernike pravičnosti, poštenosti in ljubezni in jih želi kot take vključiti v človeški red na zemlji. To pa onim, ki širijo nasprotno ideologijo ne hodi prav v račune in odtod strah in preganjanje cerkve.

JAPONSKI ADMIRAL UTONIL

London, Anglija. — Berlinska radio postaja je objavila včeraj vest, da je utonil japonski podadmiral Ryusaku Yanagimoto, ko je bila torpedirana njegova ladja. Kje se je to dogodilo vest ni omenila niti ne kdaj. To je zdaj že drugi japonski admiral, da je našel smrt v aktivni službi.

VESTI O DOMOVINI

Dr. Maček je zdaj z drugimi važnimi političnimi aretiranci "premeščen" v Gradec. — Srditi boji med gerilci in fašisti v Bosni in Črni gori, kjer Italijanom slaba prede.

Dr. Maček 'premeščen' v Gradec

London, 22. maja (AP) — Jugoslovanska vlada v izgnanstvu je izjavila, da je bil vodja Hrvaške Seljačke Stranke, dr. Vladko Maček, "premeščen" v Gradec, v Avstriji.

Dr. Maček-a, ki je odbil vse ponudbe, da sodeluje z osiščem, bodo držali v Gradcu skupaj z drugimi važnimi političnimi aretiranci.

Jugoslovanski patrioti v Črni Gori uničili italijansko posadko

London, 22. maja (AP) — Tukajšnja jugoslovanska vlada poroča o srditih bojih v Bosni in Črni gori.

Nemci so v naglici poslali italijanskim četam ojačenja, ker so jugoslovanski patrioti pobili ali ujeli celokupno posadko fašistov, ki je štela nič manj nego 713 mož.

Ta italijanski oddelek so uničile sile upornikov, ki operirajo ob reki Morači in so preteklo soboto obkolile mesto Bioče.

Izjava dodaje, da jugoslovanske sile zdaj celo ogrožajo mesto Podgorico, kjer se nahajajo najmočnejša italijanska garnizija vse Črne gore. Podgorica je oddaljena od Bioča komaj 8 milj.

Severovzhodno od Podgorice v predelu Bijelopolje-Mojkovac, približno 40 milj od omenjenega mesta, je bilo med 12. in 16. majem ubitih še dodatnih 309 vojakov osišča.

Preko Italije in Balkana — najboljša pot v Berlin

London, 20. maja (General Sir Douglas Brownrigg v Christian Science Monitor-u) — Ta list postavlja vprašanje, kakšen vpliv bi imelo na strategijo zedinjenih narodov eventualno spoznanje Italije, da je vojne sita.

Sedanja situacija je taka, da je Italija izgubila svoj imperij in ima pred seboj, onstran ozkega pasu Sredozemskega morja, sovražno armado, dočim ji vsakodnevni zračni napadi zadajejo občutne udarce v širokih predelih njenega lastnega ozemlja.

Od svoje nekdanje številne vojske ima zdaj Italija na svojih lastnih tleh le še 15 divizij, dočim stoji na Balkanu v podporo njenih partnerjev še dodatnih približno 30 divizij. Preostanek italijanske vojske pa polni britanske in ruske ujetniške tabore.

Na papirju je italijanska vojna mornarica sicer še vedno močna, toda dogodki bodo morda pokazali, da je reakcija na morju slabotna.

Italijanske zračne sile pa so imele v bojih velike izgube in so zastarele tako v pogledu politiv, kot v pogledu letal samih.

Kritična ura ...

Na severno-afriški obali se pripravljajo zavezniki na prehod preko ožine. V tej obupni uri svoje zgodovine ima Italija le malo izgledov na pomoč iz Nemčije. Zdjaj je nastopil trenutek, ko je popolnoma izčrpana in Hitlerju bolj škodljiva nego koristna.

Ako bi zavezniki zasedli Italijo, bi ločilo Balkan od zedinjenih narodov le še 60 milj morske gladine v Otrantski ožini. To distanco prelete z lahko celo lovsko letalo, nastanjena v južni Italiji. Pot v Grčijo bi bila skrajšana — niti otoka Krete ne bi bilo treba predhodno zasedati. Položaj Krete pa je težji, ker tega otoka lovska letala, nastanjena na obalah Severne Afrike, ne morejo doseči. To so zavezniki v svojo škodo morali spoznati v maju in juniju leta 1941.

Zapreka alpskih gora

Prodiranje zedinjenih narodov proti severu bi bilo po mojem mišljenju preko Balkana mnogo ugodnejše nego poskus napada na Nemčijo skozi Italijo, kjer bi bilo treba prelesti Alpe, ki zapirajo to pot. Res je da bi severna Italija nudila važna letališča za napade v osrčje južne Nemčije, toda alpske prelaze braniti, bi Hitlerju ne bilo težko.

Balkanska pot je bila že zavezniki cesta v pretekli vojni; tudi Grki in Jugoslovani bi hitro dobili nekaj podpore. Podpora Grčiji je že leta 1941 globoko vplivala na odločitve britanskih strategov. Tudi letu 1943 bi mogla pomoč Grčiji in Jugoslaviji uplivati na odločitve zaveznikiške strategije.

Zavezniki morajo računati tudi z vprašanjem bencina. Rumunski petrolejski vrelci niso preveč oddaljeni od glavne ceste iz Balkana v Nemčijo; nobenega dvoma pa ni o tem, da je Nemčija popolnoma odvisna od rumunskega petroleja za nadomeščanje svojih zadnjih rezerv bencina.

Italijanske čete se vračajo iz Jugoslavije

London, 23. maja (UP) — V Londonu je bila zabeležena italijanska radio oddaja, ki poroča o bataljonih "skvadristov", izbranih fašističnih vojakov, katere zdaj prevažajo iz Zare, na dalmatinski obali, približno 100 milj južno od Reke, v neimenovane druge kraje.

Tukajšnji krogi si razlagajo to vest italijanskega radia tako, da je za Italijo zdaj postala obramba domačega ozemlja bolj važna, nego zatiranje in pokoritev Jugoslovani.

PARNIK S TOVOROM IN PTIČEM NA KROVU

Slika kaže parnik, ki je pripeljal iz Amerike gasolin in olje za naše letalce. Na krovu je vojaško letalo, ki čuva med potjo na pojave sovražnih submarinov.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1881

Izjaja vsak dan razen nedelj, po-
nedeljkov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Naročnina:
Za celo leto \$6.00
Za pol leta 3.00
Za četrt leta 1.75
Za Chicago, Kanada in Evropo:
Za celo leto \$7.00
Za pol leta 3.50
Za četrt leta 2.00
Posamezna številka 3c

The first and the Oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1881

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after a holiday.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Subscriptions:
For one year \$6.00
For half a year 3.00
For three months 1.75
Chicago, Canada and Europe:
For one year \$7.00
For half a year 3.50
For three months 2.00
Single copy 3c

POZORI! Številke poleg našega imena na naslovni strani
kažejo, do kdaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni me-
sec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Dopolni vašega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na ured-
ništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v
tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne odra. —
Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at
Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

SPOMINSKI DAN

30. maja vsako leto praznujemo v Združenih državah
Spominski dan (Memorial Day). Kadar narodni prazniki
pridejo na nedeljo, je navada, da se praznovanje premakne
na naslednji dan na ponedeljek. Tako bomo tudi letos pra-
znovali ta praznik na ponedeljek dne 31. maja.

Ta dan imenujejo tudi "Dan kinčanja grobov". Spo-
minski dan je nastal bolj iz patriotskih ozirov, ko so se
spominjali padlih junakov v raznih vojnah, ki jih je ta de-
žela vodila. Pozneje pa so na ta dan združili tudi obhaja-
nje spomina na pokojne in je to postal narodni praznik, ob
katerem se narod kot tak spominja svojih rajnk. Druži-
ne gredo na pokopališča, okrasijo grobove svojih dragih in
tako posvetijo ta dan spominu svojih dragih, kar je nadvse
lepa navada in običaj.

Razne patriotske organizacije na ta dan prirede slo-
vesne parade, razne prireditve, ob katerih se spominjajo
padlih junakov za domovino. Ze po zadnji vojni je ta dan
dvignil svojo pomembnost in se ga je od tedaj naprej pro-
slavljalo vse bolj slovesno. Zdaj v tej vojni, v katero smo
Amerikanci v samoobrambi zabrti napadeni posegli, ka-
kor v še nobeno ne dosedaj, pa imamo še mnogo več razlo-
gov, da ta dan proslavimo kar čim bolj patriotsko s spomi-
nom na vse padle junake že v prejšnjih vojnah, a s posebnim
spominom pa še na junake, ki so darovali svoja življenja
že v tej sedanjí vojni v boju za svobodo in demokracijo
svoje lastne domovine, pa tudi za ves ostali svet. Čast in
slava tem junakom, kakor tudi vsem, ki bodo še žrtvovali
svoja življenja za te velike ideale človeštva.

Mi katoličani pa imamo še posebne dolžnosti ob tem
dnevu, da se tudi v molitvah spominjamo slavnih junakov,
ki so darovali svoje najdražje kar so imeli — svoja življenja
za svojo domovino. Molimo na ta dan za naše junake,
da bi junaško vstajali na raznih frontah ter izvojevali
častno in slavno zmago za našo slavno Ameriko, kakor tudi
za ves ostali svet, ki hrepeni po fešitvi iz suženjstva so-
vražnikov.

Slava našim junakom! Bog jih čuvaj in Bog z njimi!
Vsem padlim junakom pa najčastnejši spomin!

J. M. Trunk:

DRUGI O NAS — IN MI?

V letu 1791 še ni bilo dosti narodne zavednosti niti med
velikimi narodi, probujenje se je šele pričnalo. Vsak nar-
od je bil le gola tvarina razmotrivanja, znanost je bila čis-
ta, ni bila skajlena po kaki simpatiji ali antipatiji.

V l. 1791 je J. C. Herder, nemški filozof, izdal svoje
znamenito delo "Ideen zur Philosophie der Geschichte der
Menschheit". Delo je objektivno, znanstveno in nepri-
stransko. Herder je zadel značaj Slovanov, obenem pa tu-
di že tedaj napovedal, da bodo Slovani igrali veliko vlogo v
razvitku Evrope in sveta. Kak Slovan bi se niti ne bil upal
izreči take sodbje, le posamezni slovanski učenjaki so se
Herderjeve ideje oprijeli in jo malo razširili, med Slovane
same pa ideja še danes ni prodrla, saj je dosti takih "Slo-
vanov" še danes, ki imajo za to prav nemško sodbo o vlogi
Slovanov le pomilovalen zasmeh.

Herder je bil Nemec, pa je tako sodil. Vrlo zanimiv
povoj je v listu "The New York Post". Marcia Davenport
je hčerka operne pevke Alme Gluck, ki je prišla iz Rusije,
in soproga Russella W. Davenporta, urednika magazina
"Life". Vest se glasi: "Marcia Davenport is looking ahead
to war's end, when she will go to the Balkans and Eastern
Europe. And, although time hangs far from heavily on
her gifted hands, she is studying the Czech language
against the day.

"I want to be one of the first to go back there and
help," she said. "When this whole mess has collapsed, it is
going to be the most terrible problem, and one in which the
United States must participate. I have always had a
deep interest in the Slavic world, and my particular 'mad'

is that the Slavs have never had their innings. After this
war they're going to have a lot to say..."

Vrlo zanimivo iz ust, ki niso slovanska.

Vse premalo zaupanja v same sebe imajo slovanski
krogi, da bi stopili skupaj in sami govorili, za slovansko
stvar, v svojih zadevah tudi v politiki. Zanašajo se le na
druge, da bodo ti naredili, mesto da bi skušali narediti sami,
ker drugi bodo morda nekaj naredili, preveč pa ne bodo
in predobro ne bodo naredili, kadar gre za slovanske zade-
ve. "Prost naš narod, na svoji zemlji svoj gospod," bi ime-
lo veljati za vse Slovane, Slovan mora sam govoriti na svo-
ji zemlji in v svojih zadevah, pa utegne biti prav govorjeno
in narejeno. Tako le se more dogoditi, kar je povedal že
Nemec Herder, da bo vloga Slovanov v Evropi zelo važna,
in jaz sem prepričan, da bi bila važna prav za ves svet, bolj
važna kakor vloga Angležev, ali katerega koli naroda, ako
bodo Slovani sami govorili v prvi vrsti za slovanske zadeve
in s tem tudi za ves svet, da pride ves svet do trajnega
miru.

Od Urala do Balkana... ne le pesniško, politično tudi
od Trsta do Vladivostoka, pa bo narejeno!

OSMA NOVA MAŠA V
PITTSBURGHU
Pittsburgh, Pa.

Pretekli teden sem čital v
Am. Slovencu dopis izpod pe-
resa svetostefanskega župni-
ka, č. g. Father Gabrenya,
kjer omenjajo, da bodo imeli
tam že četrto novo mašo in da
je v ponos župniji, katera je
dala že štiri svoje sinove v
službo oltarju.

Tukaj pri pittsburghski Ma-
riji Vnebovzeti bomo imeli tu-
di novo mašo dne 30. maja, sa-
mo s to razliko, da bo to že
osma nova maša v slovanski
cerkvi. Zatorej smo lahko tudi
mi Pittsburžanje ponosni!

Naš prvi novomašnik je bil
sedaj že pokojni Father Albin
Moder. Drugi novomašnik so
bili naš sedanji č. g. župnik
Father Matej Kebe. Tretji je
bil Rev. M. Meko, ki sicer ni
bil ne črni ne beli Kranjec, ker
je pil rodom Slovak, toda bil
je produkt naše slovenske so-
le ter je želel imeti novo ma-
šo tam, kjer je prejel svojo
prvo izobrazbo. Četrty novo-
mašnik je bil č. g. Herman Go-
lobič. Peti je bil č. g. Daniel
Čadonič. Šesti je bil č. g. Ru-
dolph Flajnik, ki je imel novo
mašo lansko leto. Naši osmi
novomašnik pa bo č. g. Edbert
Starešinič, brat zgoraj ome-
njenega Rev. Nikolaja Stare-
šiniča in nečak Mr. Math
Pavlovich, podpredsednik
ka KSKJ.

Podatke o življenju č. g. no-
vomašnika in poročilo o pre-
zgodaj umrlih njegovih star-
ših smo že čitali na tem me-
stu. Ker je pa mnogo Pavla-
kovičev, kateri so sorodniki
novomašnikovi in člani Druž-
be Sv. Družine, je umestno,
da se mi člani in članice vsi
pridruživši tej redki in veli-
častni slavnosti — slavnosti
nove sv. maše, ter zaključimo:
Pozdravljeni, novomašnik in
božji blagoslov naj Vas spre-
mlja po vseh potih do konca
Vašega življenja!

V nedeljo 30. maja ob pol-
najstih pa vsi k novi sv. ma-
ši!

Tajnik.

ZNIŽANJE CEN ZA ŽIVILA
Washington, D. C.

V zmislu vladne obljube,
da bo znižala nazaj življenske
stroške, je Office of Price Ad-
ministration ukrenil potrebno,
da drži cene doli in da se kon-
ča dosedanja velika razlika
cen od prodajalne do proda-
jalne.

Po novem sistemu, kakor o-
znana OPA, se stroški živje-
ne bodo več osnovali na naj-
višjo dovoljeno ceno (ceiling)
v dotični prodajalni. V pri-
hodnosti bo vlada postavila
enake cene za razne vrste
prodajal in v celoti dotični o-
kolici. Prodajalne bodo razvr-
ščene v štiri razrede. Vse pro-
dajalne istega razreda bodo
morale prodajati isto blago, za
katero so bile cene uravnane,
za isto ceno.

Ti štirje razredi bodo slede-
či:

1. Male neodvisne prodajal-
ne.
2. Neodvisne prodajalne
srednjega obsega.
3. Družbe, ki imajo več kot
štiri male prodajalne.
4. Vse velike prodajalne.

Minuli teden so vsi mali ne-
odvisni prodajalci na drobno
v 130 mestih dobili povelje, ob-
kaki najvišji ceni smejo pro-
dajati kruh, maslo, jajca, mo-
ko, makarone, nudeljne, eva-
porirano mleko, kondenzirano
mleko in druga važna hranila.
Proti koncu maja bodo po-
stavljene najvišje cene tudi za
večje prodajalne v dotični o-
kolici.

Kakor se poroča, bo okoli 1.
junija regulirano približno 80
odstotkov vsega živježa, ki ga
gospodinjje kupujejo. Dodatno
temu se bo vsakemu štacunar-
ju širom dežele povedalo te-
kom tega tedna, kakšna sme
biti najvišja cena za govedi-
no, teletino, janjetino in ovčje
meso.

Med tem se Price Admini-
strator Prentiss bavi z name-
nom namestiti nadaljnjih 1400
preiskovalcev, da poučijo ne-
določne prekršitelje pravil o ce-
nah in kaznujejo one, ki na-
menoma izkoriščajo.

Brown je rekel, da se ceni,
da bo strogo uveljavljanje teh
pravil znižalo življenske stro-
ške za 5 odst. Potem tega u-
veljavljanja in skrbne rabe pod-
por upa OPA, da prinese dol
življenske stroške na površni-
no, kjer so stali 15. septembra
1942, in jih drži nadalje na
isti površini.

Poudarja se tudi, da s tem,
da se cene uredijo na podlagi
enakih cen za isto okolico,
vlada olajša nalogo gospodinj,
da storijo svojo dolžnost, da
se regulacije cen uveljavijo in
da se "črni trgi" (black mar-
kets) končajo.

Toplo se nasvetuje gospodi-
njam, naj si izrežejo iz časo-
pisov seznam cen, ki veljajo
za dotično okolico, in ta se-
znam primerjajo s cenami, ki
se od njih zahtevajo. Vsako
prekršitev naj nemudoma pri-
javijo lokalni pristojni oblasti,
Local War Price and Ration-
ing Board.

Office of War Information.

BARBERTONSKI NASEL-
BINI
Rajmir

Ko nas napadla je Japonska,
Naselbina si barbertonska
Zgradila cerkev je novo,
Umetno, krasno in lepo.

Prelepi božji hram bo prav-
vil,
Da spomenik je ta postavil
Slovence čvrstih vrli rod,
Ki zdaj ponosno biva tod.

Na čem sloni le-to svetišče,
Prekrasno versko zbiral-
šče?

Držita trdna ga stebra,
Ki več sta od zlata, srebra!

Stebra dva! Narodnost in
Vera

Rojakov sta očitna mera.
Priatelj, v Barberton po-
glej,

Če lepše videl si, povej!
Veliko bolj kot prej kedaj
Ceniti treba žrtve zdaj.

Ko mnoge iz prvotnih vrst
Rojakov vnetih krije prst.

Da, Barberton, soseska ma-
la,
Odlično se je izkazala,
Ko z župnikom nam svojim
vred.

Podala je najlepši zgled.

Še marsikje bi kaj gradili,
Ko bi le bolj se potrudili;
Pogoj povsod je hitro dan,
Če je z duhovnikom faran.

Iz barbertonske naselbine
Najlepše odnesel sem spo-
mine,

Ki v srcu vzbujajo radost,
A marsikje zrem le brid-
kost.

In Barbertonci, oprostite,
Zasluge vaše da očite
Na veliki obešam zvon.

Izveš slovenski Barberton!

NOVICE IZ WILLARDA
Willard, Wis.

Ko je šel Mr. Valentin Je-
ras zvečer pogledat k živini v
hlev, ga je konj brcnil v gla-
vo in sicer s tako silo, da je
priletel na drugo stran, kjer
so krave, in tam nezavestno
obležal. Krava se ga je ustra-
šila, stopicala sem in tja in ga
je tudi prav hudo poškodovala
po prsih. Takoj so ga odpelja-
li v bolnišnico, kjer se, kakor
poročajo, zdravi povoljno in

morda bo še ta teden prišel
domov.

William Volovšek, mašni
strežnik, je tudi moral iti v
bolnišnico radi operacije, pa
je že prišel nazaj. Le kmalu
se pozdravi, Vilče, da boš zo-
pet stregel pri maši!

Mr. Arthur Klarich, willard-
ski župan, je tudi moral v bo-
lišnico radi operacije na sle-
piču. Zdravi se povoljno.

V nedeljo 30. maja, na ob-
letnico blagoslovitve vojaške
zastave, bo prva sv. maša slo-
vesna. Darovana bo za naše
fante, ki so pri vojaki. Pro-
šeni ste, da na ta dan pristo-
píte k sv. obhajilu vsi in sv.
obhajilo darujete za svoje.

Ludwig Perushek.

DOGODBICE

Približno leto dni pred svojo
smrtjo je sprejel Schopenhauer
vnuka svojega umrlega založ-
nika dr. Edvarda Brockhauza.
Obiskovalec je opisal svoje sre-
čanje z modrecem takole:

"Ustavil sem se med vrati ve-
like sobe. Nenadoma so se od-
prla vrata v levi steni. Skozi
nje je pridrvel Schopenhauer,
ki je gestikuliral in dajal od se-
be nerazumljive glasove. Izginil
je skozi druga vrata. Čez ne-
kak minut se je vrnil. Še vedno
je bil v spalnem plašču, toda
zdaj me je z vpludno besedo po-
vabil, naj sedem. Opravičil se
je, da v trenutku mojega vsto-
pa še ni imel umetnega zobov-
ja v ustih, zaradi česar me ni
mogel sprejeti kakor se spodo-
bi. Kazal je z rokami na usta,
jaz pa nisem razumel, kaj mi
hoče s tem povedati."

Nekoč je prišel nemški pes-
nik Liliencron v Prago. Imel je
predavanje, za katerega so mu
plačali primerno odškodnino.
Po predavanju si je ogledal
staro Prago, njene pevice, glu-
mače, požiralce mečev in ljud-
ske poete. In ko je hotel odpo-
tovati, je moral ugotoviti, da je
zapravljen ves denar. Kaj storiti?
Sklesano se je vrnil k prijate-
ljem, ki so ga bili pozvali na
predavanje v Prago in jih pro-
sil, naj nemudoma skličejo iz-
redni občni zbor društva prijate-
ljev lepe književnosti. Potem
je predlagal, naj se baronu gle-
de na njegove zasluge v liriki in
z ozirom na njegovo mučno de-
narno situacijo izplača za pre-
davanje dvojen honorar. Lite-
rati so se sicer muzali, a Liliencron
je zmagal, pobasal denar in
odšel.

Igralec Hugo Haas je sedel z
nekimi prijatelji v kavarni, ko
je umrl Gilette, izumitelj briv-
skega rezila. Nekoč je dejal:

"Ali veš, Hugo, da je Gilette
umrl?"

"Kaj me briga, jaz sem
obrit."

Berlinski bariton Jožef
Schwarz se je strašno bal za
svoje grlo. Utegnilo se je zgo-
diti, da si ga srečal v maju de-
bela zavitega, in če si vprašal
sočutno, kaj mu je, je zašepel:
"1. oktobra imam velik
koncert."

DOGODKI

Med Slovenci v
Ameriki.

John Plesnik umrl

West Allis, Wis. — Dne 9.
maja je po daljšem bolehanju,
v starosti 71 let preminil zna-
ni westallski rojak John Ples-
nik, 5847 W. Madison St. Bil
je eden prvih slovenskih nase-
ljencev v Milwaukee. Doma je
bil iz Rečice v Savinjski dolini.
Poleg soproge Antonije za-
pušča še sina Johna in hčer
Mary, por. Mayer, ter tri vnuk-
ke. Pogreb je bil v sredo, 12.
maja iz cerkve Marije Pomoč
Kirstjanov na Holy Cross po-
kopališče. Bil je član društva
št. 3 JPZS.

Veseli dan pri Sv. Stefanu

Chicago, Ill. — Pevci in pev-
ke Adrije se pripravljajo, da
bodo kar mogoče lepo peli pri
novi maši Rev. Chas. Madica,
pa tudi popoldne pri banketu.
Tedaj bodo nastopili tudi naši
Črički — ali kakor jih že ho-
čete imenovati, to je vsi učenci
in učenke 8. razreda naše
farne šole, ki so s svojim ubra-
nim četvero-glasnim petjem
tako lepo presenetili naše ob-
činstvo na Materin dan.

Sestri Strmič se poročili

Chicago, Ill. — Svetostefan-
skim rojakom dobro poznana
provovrstna koncertna pevka in
akademsko izobražena gospo-
dična Gloria Strmič se je po-
ročila v Miami, Fla., s kape-
tanom Vincentom Schnurrer.
Njena sestra gđ. Marija Str-
mič, zdravnica in koncertna
pianistinja, se je poročila pa
v New Orleans, La., s kape-
tanom Božidarom G. Petrovich.
— Obema častitamo in želimo
vse najboljše!

John Pike umrl

Johnstown, Pa. — V Cone-
maughu, Pa., je umrl naglo
smrti odlični rojak, urar John
Pike. V nedeljo 23. maja ga
je zadela srčna kap. Preminil
je preden je prišla zdravniška
pomoč. Zapušča žalujočo že-
no. Pokojni je bil doma iz Viš-
nje gore. V ameriki je bil od
leta 1901, ves čas na Cone-
maughu. Dočakal je starost 65
let. — Mir njegovi duši, nje-
gov ženi pa naše sožalje! —
Math Klucvšek.

Pozdravi iz Pittsburgha

Chicago, Ill. — Iz konvenci-
je SZS so poslale kartico s po-
zdravi Am. Slovencu tudi Ka-
tie Triller, Mary Dreshar,
Mary Markezich, Mary Kral,
Gladys Buck in Pauline Spre-
njak. Vsem iskrena hvala!

Minister Snój odhaja

New York, N. Y. — Mini-
ster na razpoloženju Franc
Snój odhaja te dni v London,
kamor ga je poklicala jugoslo-
vanska vlada.

Smrtna žrtev

New York, N. Y. — V Tu-
niziji je padel vojak Frank
Erklavec, sin rojaka Franka
Erklavca Sr., ki je pred dve-
ma mesecema umrl v New
Yorku.

TARZAN (715) LAHKA TARCA

Z urnim odskokom se je Tarzan, ki
je bil vajen še vse drugačnih bojev,
zopet umaknil nanj pomerni gor-
jaci.

Trenutek pozneje je že zgrabil Jag-
gerja, ga dvignil visoko v zrak in ga
treščil ob tla, kakor kamen.

Z jeklenimi prsti je stisnil malo-
pridneža za požirnik. "Drugega ni-
si vreden, kakor da pogineš!" je za-
rohnel Tarzan.

"Nikar, nikar! Naj ne bo med na-
mi nič več prelijanja krvi!" je hitro
začel prositi mehkosrčni Peter Ega-
lis!

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

NOVOMAŠNIK BOD' POZDRAVLJEN!

V nedeljo 30. majnika bo v cerkvi sv. Štefana zapel svojo prvo Glorijo in novo mašo Rev. Charles Madic, član slovenske frančiškanske provincije sv. Križa.

Rev. Charles Madic je sin dolgoletnih bivših faranov svetostefanske župnije Charlesa in Ane Madic, verne družine, ki je že četvero članov dela

riju, ker je bil tam njihov sin Alojzij za župnika.

Father Charles, novomašnik, bo pel svojo prvo slovesno mašo v cerkvi, kjer je bil dolga leta oltarni strežnik in pridni šolar šole sv. Štefana, obenem pa tudi vzoren pomočnik duhovnikom v vseh mladinskih organizacijah. Rojen je bil v letu 1917. Po končanih letih župnijske šole se je vpisal na jezuitski kolegij sv. Ignacija, kjer je gradiral, potem pa vstopil v frančiškanski noviciat v Lemontu. Tukaj je študiral sedem let filozofijo in bogoslovje, kar je srečno dokončal v letošnjem letu. V mašnika je bil posvečen 16. majnika v kapeli škofijskega semenišča, posvetil ga je škof Most Rev. Bernard Sheil.

Novomašniku bosta asistirala njegova brata, Rev. Alojzij Madic kot diakon in Fra. James Madic kot subdijakon. Rev. Edward Gabrenya, župnik pri Sv. Štefanu, bo novomašniku stregel kot pomožni duhovnik (archpriest), in Rev. Leonard Bogolin, kaplan pri Sv. Štefanu, bo ceremonijar. Novomašnikov brat, Father Alojzij, pa bo pridigal v slovenski in angleščini. Farno pevsko društvo Adria, pod vodstvom Mr. Ivana Račića, bo pel slovesno latinsko mašo.

Rev. Charles Madic, novomašnik

cerkvi za duhovniško in redovno delo. Eden, Father Alojzij, je točasn hišni predstojnik v Lemontu, drugi je študent filozofije ravnotam, in hčerka Ana je redovna sestra in učiteljica na hrvaški župnijski šoli v Jolietu.

Presrečni starši so dolenjski rojaki, iz znanih Toplice doma, odkoder mnogo naših študentstefanskih faranov prihaja. Bivali so ves čas svojega ameriškega življenja v Chicagu, le zadnja leta so se preselili v So. Chicago, k sv. Ju-

IZ URADA

SLOVENSKEGA AMERISKEGA NARODNEGA SVETA

3935 W. 26th Street, Chicago, Ill.

Vprašanje krajevnih zvez ali central

Neka naša podružnica je oni dan vprašala ta urad, če bi bilo prav, da postane ona nekakšna centrala ali krajevna zveza vseh v njej zastopanih organizacij in da dobijo te vsake svojo podružnično številko, ker bi se s tem izdatno povečalo število naših podružnic.

Ker imamo še več takih podružnic, ki bi lahko na tak način ojačile moč svetove hrbtenice, in ker je zadnjič tudi član našega izvrševalnega odbora dr. Kern iz Clevelanda sprožil slično idejo, se nam zdi umestno, da se v tej koloni malo pogovorimo o tej stvari.

V pravilih za naše podružnice je v točki, ki se peča s krajevnimi zvezami, med drugim zapisano tudi tole:

"V manjših naselbinah se podružnice lahko združijo v krajevne zveze, če vidijo, da bo tako njihovo delovanje lažje in koristnejše. V velikih pa je takih krajevnih zvez lahko več, če se to zdi članstvu umestnejše in koristnejše. Krajevne zveze imajo svoje odbore, za katere veljajo enake določbe kakor za podružnice."

Smisel teh določb je to, da ri ustanavljanje krajevnih zvez ali podružničnih central, če že hočete, s podružničnimi pravili prav nič v nazgradju.

Toda na prvi pogled bi se morda zdelo, kakor bi se ne moglo delati narobe, oziroma kakor bi si podružnica, ki nam hoče povečati število naših podružnic, ne mogla delovati na to, da bi iz nje nastala krajevna zveza ali podružnična centrala. To pa se zdi le na videz neprimerno in s pravili v protislovju.

Podružnična pravila ne določajo poti, po kateri se pride h glavnemu cilju — k večjemu številu naših podružnic in u-

spešnejšemu delovanju našega gibanja. Vsaka pot, ki vodi k istemu cilju, je v duhu podružničnih pravil. Zato je vso, če si kaka podružnica ustanovi krajevno zvezo ali podružnično centralo iz organizacij, ki so zastopane v njej, in se ji postavi na čelo, ali pa če si kaj takega ustanovi več podružnic ter si izbere za vodstvo krajevne zveze zvezni odbor, za katerega veljajo enake določbe kakor za zvezne članice. Isto se doseže na ta ali oni način.

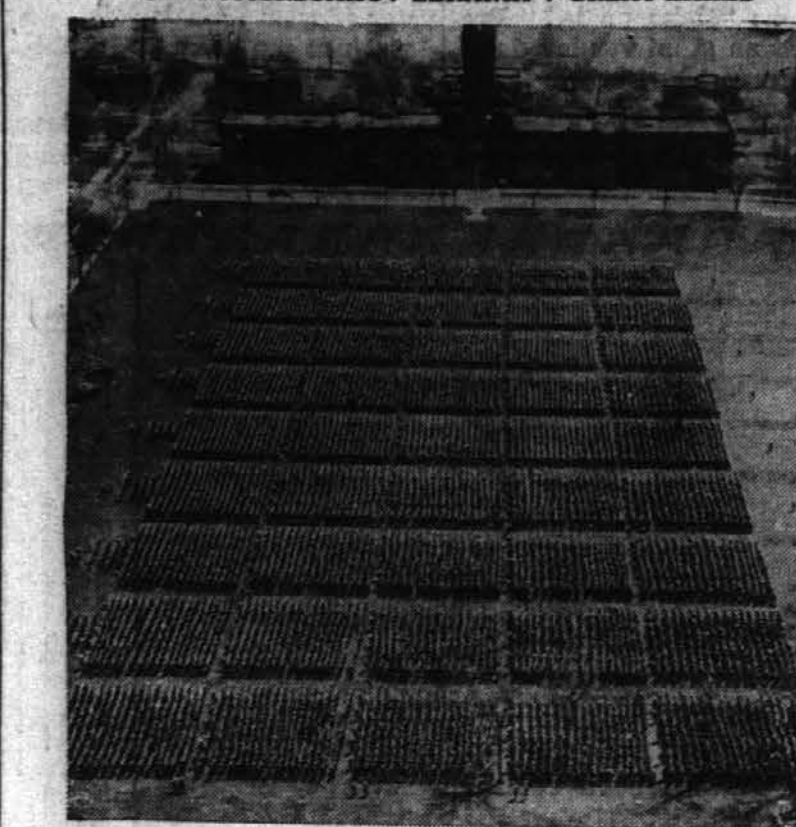
Namera naše podružnice, ki nas je vprašala za svet v tej zadevi, kakor je omenjeno zgoraj, je v popolnem skladu z duhom podružničnih pravil in vse organizacije, ki so zastopane v njej, lahko postanejo naše podružnice. One lahko dobijo pri nas vsako svojo številko, če si izvolijo podružnične odbornike — predsednika, tajnika, blagajnika, zapisničarja in tri nadzornike —, ki pa so lahko tudi društveni uradniki obenem, in če se seveda same prijavijo v ta urad. Članarino in druge prispevke lahko oddajo posamič neposredno vsaka zase ali pa posredno skupaj po svoji centrali temu uradu na ime: Slovenian American National Council.

Krajevne zveze ali podružnične centrale so zaželjene, ker pospešujejo naše gibanje in vzbujajo večje zanimanje za našo stvar. Vse tiste organizacije, ki so zastopane v njih, pa naj bi bile njihne članice kot naše podružnice. S tem bi se zelo izdatno povečalo število naših podružnic in našega članstva.

Nabiralne pole in članske izkaznice

V tem uradu imamo sedaj poleg članskih izkaznic tudi nabiralne pole v zalogi in naše

30.000 POMORŠČAKOV ZBRANIH V GREAT LAKES

Slika je bila posneta v Great Lakes, Illinois, ko je mornariški pomožni tajnik Ralph A. Bard otvoril kampanjo za prodajo vojnih bonдов med pomorščaki. V predtočki formaciji je bilo zbranih 30.000 moč, katere trani-zajo za mornariško službo v Great Lakes.

podružnice lahko pišejo po oboje. Pošljamo jih brez vsakršne odškodnine vsem, ki jih hočejo.

Namen nabiralnih pol je različen od onega članskih izkaznic. Prve se rabijo pri pobiranju izrednih prostovoljnih prispevkov med podružničnim članstvom in drugimi ljudmi, med tem ko služijo druge za potrjevanje plačane članarine med podružničnim članstvom in tajništvom. Članskih izkaznic smo doslej razdali med podružnice okoli 6.000, a nabiralnih pol pa kakih 80.

Shodi, seje, sestanki in prireditve

V clevelandskem okrožju Waterloo Rd. se bo vršila seja za ustanovitev naše podružnice dne 28. maja zvečer. Ker se je zahtevala vnaprejšnja podružnična številka, da se morejo pripraviti članske izkaznice že za tisto sejo, smo br. Durnu sporočili, da bo dobila tamošnja podružnica številko 48 SANS.

Dne 29. maja imata podružnica številko 33 SANS v Bridgeportu, O., in tamošnja postojanka JPO-SS skupno veselico v Boydsuville, O. Pol čistega dobička pojde za SANS, pol pa za JPO-SS.

Kakor nam poroča br. Anton Zornik iz Herminieja, Pa., mislijo tamkaj tudi ustanoviti našo podružnico, za katero je že zadost prijavljenih članov. Čakajo le še dveh sej, in sicer ene v Claridu, ki se ima vršiti dne 30. maja, ene pa v Herminieju, ki bo dne 6. junija.

Kakor poroča Ana Krasna v naših listih, bodo Slovenci v New Yorku obhajali SLOVENSKI DAN dne 6. junija.

Naše gibanje

V razdobju od 13. do 19. maja so se prijavile tri nove podružnice, in sicer številke 46 SANS, Brooklyn, N. Y., nastala iz angleško poslujočega društva številke 580 SNPJ; številke 47 SANS, Pueblo, Colo., na-

stala iz redno prispevajočega društva številke 21 SNPJ; številke 49 SANS, La Salle, Ill., nastala iz postojanke številke 22 JPO-SS ravno tam. Številko 48 bo dobila naša podružnica, ki se bo ustanovila dne 28. maja za okrožje Waterloo Rd. v Clevelandu, O.

V istem času so nam poslane svoje prispevke sledeče naše podružnice: Številke 3 SANS, Pittsburgh, Pa., \$87,06; številke 16 SANS, Aurora, Minn., \$50,00; številke 21 SANS, Cleveland, O., \$200,00; številke 38 SANS, Acmetanea, Pa., \$50,00; številke 46 SANS, Brooklyn, N. Y., \$12,85; številke 47 SANS, Pueblo, Colo., \$5,00.

Ob priliki, ko se je prijavila podružnica številke 49 SANS, La Salle, Ill., je nam poslala \$300,00.

Podružnica številke 38 SANS je nam sporočila, da je njen sedež v Acmetaneji, Pa., ne pa v Russelltonu, kakor je bilo to prej poročano v tej koloni.

Izpremembe in dodatki našega imenika

Izpremembe in dodatki našega imenika se bodo pošiljali našim listom na koncu vsakega meseca.

Dopisovanje s tem uradom

Vse dopisovanje, ki je v zvezi s tem uradom, naj se naslavlja takole: Slovenian American National Council, 3935 W. 26th Street, Chicago, Ill.

Popravek

Zadnjič se je pod naslovom "Shodi, seje, sestanki in prireditve" vrnila v zadnjem odstavku, kjer se poroča, da se bo dne 30. maja popoldne u-prizorila Jontezova drama "Z vero v vstajenje" v Ameriški češki dvorani na 18. cesti v Chicagu, heljuba pomota. Tiskano je, da se bo to vršilo pod pokroviteljstvom čikaške postojanke številke 2 JPO-SS. Pravilno bi se moralo glasiti "čikaške postojanke številke 8 JPO-SS."

KNJIZICA ZA RACIONIRANJE ST. 3

Koncem junija, ali začetkom julija bodo ameriški konsumenti na domači fronti dobili knjižico za racioniranje št. 3, (Ration Book No. 3), kakor se uradno poroča iz Washingtona.

Ta nova knjižica bo bolj enostavna za rabo kakor prvi dve knjižici kateri bo nadomestila. Upa se, da z izdajo te nove knjižice preneha mnogo one zmede, ki se je opazila pri rabi dveh predhodnih knjižic. Uradno se naglašja, da nova knjižica je le nadomestilo za prvi dve knjižici za racioniranje, priznava se pa, da se more tudi rabiti za racioniranje

žica št. 3 je nadomestilna knjižica. Vsebuje novo zalogo znamk, ki nadomestijo one, ki so bile že vporabljene."

Kar največ zanima konsumente je pa način, kako se nova knjižica izda. Ne bo nikake registracije v šoli kakor je bilo pri prvih dveh knjižicah za racioniranje. Mesto tega bodo tiskovine za prošnjo, dobre za posameznika ali za celo družino, poslane ljudem po pošti maja ali začetkom junija. Te tiskovine, ki imajo obliko dopisnice, se lahko pošljejo po pošti na Office of Price Administration med 1. in 10. junijem, in čim jih ta urad dobi, bo prosilcu po pošti poslana knjižica št. 3.

Razpošiljanje teh tiskovin za prošnje in knjižic št. 3 se označuje kot ena največjih nalog, ki jih je poštna uprava kedaj izvršila.

V novi knjižici bodo tudi neke nove uredbe z ozirom na obliko znamk. Kakor v drugi knjižici, štiri izmed osmih strani bo imele znamke v abecednem redu rjave v barvi, in z označbo vrednosti 8, 5, 2, 1. Štiri notranje strani pa bodo nosile slike, predstavljajoče enote orožja — letala, topove, tanke in nosilce letal — in vsaka serija bo nosila zaporedno število od 1 do 48. Ti simboli imajo namen držati pred očmi konsumentov, da je vojna proizvodnja racioniranje in da oni s tem prispevajo h končni zmagi.

Znamke s točkami zasigurajo, da bodo konsumenti imeli na razpolago znamke za nakup mesa, ako bodo sedanje znamke vporabljene, predno bo knjižica št. 4, ki se sedaj pripravlja, izdana. Znamke z zaporedno številko se uporabijo za kavo, sladkor in čevlje, ko knjižica št. 1 izteče v jeseni.

Kaj se tiče knjižice št. 4, so sedanji načrti taki, da se ne bo izdala pred mesecem avgustom ali septembrom.

FLIS.

TO IN ONO

O POŠTNIH POŠILJKAH VOJAKOM PREKO MORJA

Chicago, Ill. — Poštni načelnik javlja nove določbe glede pošiljanja paketov vojakom, ki služijo preko morja. Določba je v toliko modificirana, da ni potrebno več pošiljati seznama poveljajočemu častniku v odobritev. Paketi pa ne smejo biti nad pet funtov teži in ne daljši od 15 inčev ali ne daljši kot 36 inčev po dolgem in počez skupaj. Več, kakor en paket na teden se ne sme poslati eni in isti osebi, na en in isti naslov. Novena sveža stvar, ki bi se pokvarila ni za pošiljati. Poleg naslova mora biti v kuverti seznam predmetov, ki se pošilja v paketih.

SATANSKI POSTOPEK BOLGARSKEGA OKUPATORJA

London, 19. maja NYT) — Jugoslovanski krogi v Londonu so dobili poročila, glasom katerih so začeli Bolgari, z namenom da izzovejo s strani Nemcev nove in krvave represalije proti Srbom, izkopavati trupla nemških vojakov, padlih v borbah proti jugoslovanskim patriotom, in pripeljajo na taka razmesarjena trupla lističe s četničkim geslom: "Svoboda ali smrt".

Ta poročila, govoreča o novem valu nemško-bolgarskega terorja v Srbiji, dokazujejo, da je gerilsko delovanje proti vsem pozicijam osiša na ozemlju Jugoslavije nezmoženo, in da še vedno narašča. Vojstvo osiša je v Kruševcu pobilo 600 oseb, in sicer po 20 na dan, po strašnem mučenju. Vse sosednje vasi so bile porušene in požgane.

Katoliški Slovenci smo tako močni, kolikor in kakor je močno naše katoliško časopisje.

NAZNANILO IN ZAHVALA

Zalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem tužno vest, da je preminula moja ljuba žena in mati

JOSEPHINE KUS

(rojena MIKLAVČIČ)

Umrila je 15. maja 1943 v starosti 78 let in tri mesece. Njen pogreb se je vršil ob veliki udeležbi prijateljev in znancev na pokopališču Sv. Vincencija. Doma je bila iz Vratnega pri Št. Jerneju, Jugoslavija, odkoder je prišla v to deželo pred 38 leti.

Najpriaznejše se zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem in znancom za iskano pomoč in tolažbo v uri žalosti. Prav lepa hvala Rev. Štefanu Kassovic za duhovno pomoč, ter Težak & Shimkus pogrebniemu zavodu za tako lepo urejen pogreb. Lepa hvala vsem skupaj za krasne vence in cvetlice ter za darovane sv. maše zadušnice, ter vsem, ki ste se udeležili pogreba od blizu in daleč. Lepa hvala sosedu Mrs. Anni Plantan, ki je bila vsako uro na razpolago pomagati ji v njeni bolezn. Hvala tudi dr. Sv. Martina št. 75, KSKJ.

Še enkrat prav lepa hvala vsem skupaj.

Ti pa, draga soproga in mati, počivaj mirno v svobodni ameriški zemlji in večna luč naj Ti svetli.

Zalutajoči ostali:

JOSEPH KUS, soproga: MARY GORNIK v Detroit, Mich., JOSEPHINE SEEP v Chicagu, Ill. in LOUISE HALY v La Salle, Ill. htere.

La Salle, Ill. v maju 1943.

V blag spomin

11. OBLETNICE SMRTI

mojega nepozabljenega soproga in očeta

JOHN MAJOR

ki je preminul na Dan kincanja grobov leta 1932.

Tvoja hišica je res hladna, ali prijazna vendar ni, ker je noter vedno temna in prijatelja tudi pri Tebi ni.

Ena ptička priletela, gor na grob se je usela, ona poje žvrgoli, da noter moj soprogo leži.

Na drugi grob se je usela, in prav mlo je zapela. Ona poje žvrgoli, da noter moj sin leži.

Na tretji grob se je usela, in prav mlo je zapela. Ona poje žvrgoli, da noter pa moj zet leži.

Še enkrat je zapela in vse grobe obletela. Ona poje žvrgoli, vsem mrtvim večni mir želi.

Zalutajoči ostali: ANNA MAJOR, soproga, in otroci.

Frederick, Colo., v maju 1943.

ALI STE NAROČILI

ново, važno, veliko in velezanimivo knjigo

KO SMO ŠLI V MORJE BRIDKOSTI,

ki pripoveduje, kako je Hitler nastavljal goljufive limance in nanjke ter pripravil trup za Jugoslovane že dolgo prej kot jih je napadel, in kako se je po napadu pričelo razlivalo strašno morje bridkosti po Sloveniji in ostali Jugoslaviji?

Knjigo je spisal na podlagi lastnih doživljajev REV. KAZIMIR ZAKRAJŠEK, ki je bil tam mnogo let pred napadom in še 10 tednov po napadu.

Knjiga obsega nad 200 strani, je okusno vezana v platno ter je ovita v poseben ovitek, na katerem je originalna slika — Slovenija v plamenu — ter zemljevid sedanje Slovenije z označeno mejo med Nemci in Italijani.

Cena je znižana na \$2,00 skupno s poštnino.

Naročila in dopisi naj se pošiljajo na:

302 E. 72nd Street, New York, N. Y.
REV. KAZIMIR ZAKRAJŠEK

PRVI SLOVENSKEGA POGREBNI ZAVOD V CHICAGO

LOUIS J. ZEFRAN

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN.

Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. — Mrtvašnica kapela na razpolago brezplačno. — CENE ZMERNE.

Katoliški Slovenci smo tako močni, kolikor in kakor je močno naše katoliško časopisje.

NEMI ČUVAJ

M. R.

Dan se je nagnil, poslednji žarek večernega sonca je pozlatil njivo, ki so se nad njo sprejavale meglice.

Kmet je še delal na svoji njivi med obrežjem prekopa in gozdnega roba. Še nekaj brazd, pa bo končano delo tega dne.

Dospevši do gozda in hoteč obrniti plug, se mu je zazdelo, da sliši, kako ga iz teme zaslega grmičja nekdo kliče po imenu.

Presenečeno je obstal in je bil nekoliko vznemirjen. Prislulnil je; klic se je ponovil še malo tišje:

"Celestin, ne boj se — jaz sem, Feliks!" Izza vej se je pojavil obraz, mrk, preplašen obraz.

"Poslušaj, Celestin! Postoj malo, da spregovorim s teboj. Delaj se, ko da kaj iščeš, da ne bo kdo kaj sumnil..."

"Že prav... A kaj iščeš tod, fant?" "Po nekaj moram v svojo kočjo... Kaj so naredili z njo?"

"Nič. Zapuščena stoji; zaklenjena je." "Nocoj pojdem tja in še pred svitom bom odšel. Le to bi rad vedel, ali je lekar nar tukaj."

"Kdo — praviš?" "Petit-Louis, mali Lojzek. V kaznilnici v Bagu je dobil ta vzdevek, ker se mu je posrečilo spraviti se pod streho in dobiti službo v lekarni bolniškega kaznilniškega oddelka. Ko nalašč za takega, ki zna strupe delati."

"Beži no," je počasi odvrnil Celestin, "saj se je razprava obnovila in ga je sodišče zdaj oprostilo!"

Oni se je trpko in porogljivo nasmehnil. Čez čas je Celestin nadaljeval:

"Ves svet pa ve, da si ti ušel iz kaznilnice v Cayenni. Pred šestimi meseci je bilo v vseh listih. Da bi te pa prav tukajle dobil, tega si pa zares nisem mislil."

"Pusti to; govorim o malem Lojzku," je Feliks dejal s prestrašenim glasom. "Resnica je ta, da sva bila v tisti zadevi oba enako kriva, kar sem sodnikom spet in spet zatrjeval. Zato me pa preganja s smrtnim sovraštvom. Ali razumeš?"

"Daj, daj! Odkar je bil oproščen, se je spet naselil v vasi. Zdaj je pa za tri tedne odpotoval."

"Ali si prepričan, da je tako?" "Sem. Na lastne oči sem ga pred večerajšnjim videl, ko je vstopil na vlak."

"To se mi čudno zdi. Če prav vem, je njemu znano, da sem prišel nazaj, in zato rej mu ni drugega mar, ko da bi mi kako hudo zagodel."

"Da bi te naznanil?" "Se več! Saj sem ti rekel, da me smrtno sovraži. Nobenega dokaza ni, da je zares odpotoval. Mogoče se le skriva in name preži. Mogoče se je nalašč delal, ko da bi se kam odpeljal, da bi si dobil alibi."

"Tega seveda ne vem." "Ali ga je kdaj videti blizu moje hišice?"

"Bog ve! Tvoja hišica je tako vstran, da malokdo od nas kdaj tja pride. Če pa zares kaj hudobnega kuje, se pa brez dvoma ne bo kazal podnevi okoli."

"Torej," je slednjič v vročini razburjenosti dejal Feliks, "ti praviš, da se je odpeljal?"

"Jaz mislim, da se je."

"Prav. Na vsak način bom na vse kraje oprezen. Zbogom, Celestin! Pa lepo zahvaljen! Ti me ne boš prodal!"

"Kaj pa misliš od mene? Zbogom in srečno! Glej, da te ne bodo spet dobili!"

Med tem pogovorom se je Celestin delal, ko da gleda v nebo in opazuje vreme, in si je zvijal cigareto. Zdaj je pogled konja:

"Hi, hot, hi!"

Tudi listič se ni zganil. Celestin je oral dalje, ne da bi se z glavo obrnil.

Ko se je znočilo in so vsi človeški glasovi utihnili, je stopil Feliks na onem kraju, ki je bil njegovi hišici najbližji, iz gozda. Tito kot ponočna zverjad, skrivaje svojo postavo za mejami in drevesnimi debli, je dospel do borovega grmičja, ki se je iz njegove belila njegova hišica v temni noči.

Robidnice so rastle krog in krog nemih,

razpadajočih zidov. Tu je bil nekoč vrtič samih rož in izrednih rastlin.

Ubežnemu kaznjencu se je stisnilo srce. Pa saj ni prišel zato, da bi okleval v žalosti. Prišel je, da bi izkopal izpod kamnitih plošč pod pečjo tisti skriti zaklad onega starca, ki ga je bil lekar nar zastrupil.

Feliks se je nezaupljivo oziral krog sebe; počasi se je prerinil skozi bodičevje; ves je bil prežet s strahom, da ga ne zasleduje kak sovražnik in mu ni nastavljal kake pasti. Previdno je stopal, počasi polagal nogo poleg noge in z rokami skrbno preiskal vsakršno oviro, preden jo je odrinil s poti.

Slednjič se je srečno priplazil do praga svoje hišice. Na obeh straneh vhoda sta se dve kakteji tako mogočno razkošatili, da se je mogel komaj pretakniti skozi.

Feliks je segel z roko pod strešno opeko in je potipal s prsti. Hvala Bogu — ključ je bil še v skrivališču! Odklenil je vrata prav polagoma, da bi zadržal škrtanje zarjevele ključavnice. S strahopetnim krikom se je opotekel navzdol. Ostra bodica se mu je zadržala v nogo.

"Ali sem nor!" je koj pomislil. "Saj ni nikogar. Le kakteja je!"

Neizmerno je bil pomirjen in se je tiho smehljal in si drgnil nogo.

Kakteja je sestajala iz šopa dolgih, trdih listov in vsak list je imel na koncu ostro bodico.

Feliks je nato varno prestopil prag in si je prižgal vžigalnik.

Kamni pred pečjo so bili obrnjeni. Luknja, prazna luknja je zazijala vanj. Lekar nar je torej že vse pospravil!

V srditem obupu je začutil Feliks mahoma, kako čudno mu postaja slabo.

Hotel se je uvesti, pa je začutil, kako mu je noga neokretna in čudno težka. Kriknil je in si je brž razgalil nogo.

V plamenčku lučke je opazil, kako mu je počrnela — do kolena, do bedra, vse bedro. Iz ranice je curljala temna tekočina.

Feliks je vedel, kaj to pomeni. Lekar nar se je okoristil s svojim znanjem in je v svoji zločinski brezsrčnosti zastrupil bodice kakteje. Bil je pač prepričan, da bo ubežnik prišel v svojo hišico vsaj za hip in se bo ranil, čim bo prestopil prag.

Ranjenec je čepel na kamnitih tleh in je stokal kot otrok. Otrplost se je naglo širila po vsem telesu. Srce mu je tolklo, tolklo, se nato navidezno ustavilo, da je zatem začelo spet tem burneje in močnejše utripati.

Slednjič je zares obstalo.

Tišina polja in noči je lezla v hišico skozi zidovje in skozi vrata, ki je pred njimi čuval nemi čuvar — strup.

NAŠ NOVI ROMAN

ki začne izhajati v prihodnji številki bo

"KNEZ SEREBRJANI"

izpod peresa velikega ruskega miselca in pisatelja Leva Tolstoj. Roman je nadvse zanimiv in prikladen baš za sedanjost, ko ruski narod vstaja v novo življenje. Po tem zanimivem romanu boste spoznali še bolj slovanske brate Ruse. Citajte vsi roman od kraja, da vam ne bo pozneje žal. Obenem opozorite, na istega tudi svoje znance in prijatelje, da ga bodo čitali tudi oni.

Molitvenik

"SLAVA MARIJI"

je tiskan v srednje velikem tisku in je najpripravnejši slovanski molitvenik v Ameriki. Stane v usnje vezan:

Trde platnice\$1.50

Vezan v vatirane platnice\$1.75

Naroča se pri:

"AMER. SLOVENCU"

1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

PRVI KORAK

"Milan, daj mi cigareto!" Milan: "Kako pa to? Pretekli teden si mi vendar dejal, da nič več ne kadiš!"

"Saj — začel sem s tem, da si nisem od takrat nobene več kupil."

ZASOLIL MU JE

Nekemu gospodu je na cesti veter odnesel klobuk. Neki škodoželjnej mu zakliče: "Pribijte si ga na glavo, gospod!"

"Prav rad, če bi imel glavo iz iste snovi kakor vi!" je dobil odgovor.

NAROČITE
IN
CITAJTE

lepi zanimivi slovenski družinski mesečnik

"NOVI SVET"

ki prinaša vsak mesec zanimivo in zbrano čtivo za ameriške Slovence.

Stane letno samo \$2.00. Za Kanado in vse ostalo inozemstvo \$3.00 letno.

Naročnino sprejemajo lokalni zastopniki, ali pa jo pošljite direktno na:

UPRAVA "NOVI SVET"

1849 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

VI SE UCITE ANGLEŠČINE -
VAŠI OTROCI PA SLOVENSČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOV.

BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateri se sedaj prodaja po znižani ceni, samo \$2.00

Naročila pošljite na:

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

KRASNA
ZGODOVINSKA SLIKA

Velikost 16 1/2 x 12 1/2

Tiskana v večih barvah. Sredi je v vengu sedanjih predsednikov Zdr. držav Franklin D. Roosevelt. Okrog in okrog so slike vseh dosedanjih predsednikov Zdr. držav podpisani s njihovimi lastnoročnimi podpisi. Pod predsednikovo sliko vihra v vetru ponosno zvezdnata zastava. Pod zastavo je spominska plošča in na nji tiskano v okrajšavi listina pravice in svobode. Slika je v okvirju in v okvirju steklo. Ta slika je lep kras in zgodovinska pomenljivost za vsak ameriški dom. Ker nas naši naročniki za njo poprašujejo, smo jih še nekaj dobili

Slika stane \$1.50 brez pošiljatenih stroškov.

Pošiljaten strošek plača vsak prejemnik sam, ko se mu dostavi sliko po Expressu. To naj vsak, ki bo naročil sliko, vzame na znanje, in dokler zaloga traja s njimi lahko postrežemo onim, ki si jo želijo.

Naročilu je pridržati potreben znesek in ga poslati na:

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk

Jeze ni treba. Amerika je Amerika, vse bo nas končno požrla. Ali naj se snemo čim preje sami? Tega ni treba, in tu človeka včasih hudo vgrizne, da se le malo pojeziš, pojeziš ne toliko na Ameriko, pač pa na to, kako je bilo tam, dokler je bila še Jugoslavija.

Včeraj je prišla sem v Ameriko. Vsa leta je preživela pod Jugoslavijo, ne morda pod bivšo Avstrijo. Ali se je kaj prišlo pod Jugoslavijo, ali ji je ta nudila kaj pri narodni zavesti, ki je vsakemu potrebna, da si kake fanatične narodne zavesti ni treba?

Včeraj je prišla v Ameriko. Danes jo srečam na cesti. "Kam pa tako hitiš?" Tako poprašuje v slovenščini, saj je šele včeraj prišla. "I am going home!" Tu imaš. In če še kako žrneš, prej bi dobil od mrtvega besedo, od te včerajšnje "Amerikanke" pa ne dobiš slovenske besede, polno pa angleških spakedrank, ako se takoj ne obrneš, ker te le včepne, da se Slovenec in tudi Slovan skuša sam sebe čim prej požreti, ko ga itak že ves svet požira.

Na Ameriko se ni treba jeziti, brez jeze pa ne moreš biti na razmere tam, kjer poleg tega, kar gre skozi usta, malokaj poznajo, kar je pa ljudem potrebno za življenje. "I am going home!"

Ali imajo tudi brezbožniki, ateisti svoje misijonarje? Certainly, prav gotovo. Že nad dvajset let slišite o brezbožniški propagandi, in to je pravzaprav misijonarjenje. Krščanske skupine imajo svoje misijonstvo sistematično urejeno, dobro organizirano, in po meri organizacije se kažejo tudi uspehi, pogostoma uspehi izostanejo, ker razmere morejo uničiti najbolj organizirano in najboljše misijonsko delo. Nekaj organizacije za svoje ateistično misijonarjenje imajo tudi ti ateisti. Poleg tega je vsak brezbožnik že na sebi misijonar, ker brezboštvo je čudna roba, ki vsakega brezbožnika nekako skrbi, morda celo straši, in vsak se skuša pred tem strahom ali vsaj notranjo skrbjo, če je na pravem ali ni na pravem, zavarovati, da skuša pridobiti še več privrženec, še več brezbožnikov, in to je jedro misijonarjenja pri ateistih. Ni treba misliti pri tem na Rusijo, vse polno brezbožniških misijonarjev je vsepovsod, kjer je prišlo do ateizma, kjer so izgubili Boga. Slovenskih brez-

božniških misijonarjev med nami kar mrgoli. Stopi za baro, kjer stoji tak ateist, ki je izgubil Boga, pa bo že prvo minuto začel s svojim ateističnim misijonarjenjem!

Knjig je nešteto, časopisov na legijone v vseh deželah. Vidim nekaj iz Mongolije tam na ruski meji, toraj nekaj iz Rusije, ker tisti del Mongolije je pod ruskim vplivom, saj imajo Kitajci pod tem vplivom menda celo armado pod orožjem.

V Mongoliji je tudi nekaj katoliških misijonarjev. Mongolci so budisti, bogov imajo kolikor je tam dreves. V dolgem tisočletju je komaj kaj napredka, pripraviti te starokopitneže, da ni takih bogov, je težko delo. Pripoveduje katoliški misijonar: ruski ateisti so tam, ker Mongolija je militarično pod Rusijo, ruski vojaki so tam. Well, ti moderni Rusi so kajoni posebne vrste, delati so se pa naučili. Med Mongolci pride do lakote, nesreča ne počiva, žetev je bila uničena po naravnih nevarnostih, mizerija vsepovsod. Mongolski budisti napolnijo svoja budistična svetišča in poklekujajo pred bogovi noč in dan in jim jamrajo o svoji mizeriji. Versko izživljenje je kočljiva zadeva, tudi pri paganu je treba previdnosti, ker gre za subjektivno prepričanje. O tem prepričanju bo kak ruski ateist težko imel pravilno pojmovanje, ampak ruski ateist se je naučil praktičnega dela. Kot vojak lažje govori kakor kak misijonar. "Vi bebeci", pravi, "kaj jamrate tam pred bogovi in drsate na kolenih pred njimi? Saj ni takih bogov, zato vam tudi ne morejo pomagati. Iдите delat, izboljšajte si z delom razmere, da se obvarujete kolikor mogoče pred pomanjkanjem, lakoto in mizerijo!"

Kaj praviš na tako-misijonarjenje? Misijonsko delo je tudi na katoliški strani v tem, da pagana privedeš do spoznanja, da ni bogov. Katoliški misijonar je pred korakom, da privede pagana od bogov do Boga. Well, ateist, in še vojaški ateist, ga je mogoč prepričati, da ni bogov, in to je že vrlo važen korak, ker do Boga bo tak pagan že prišel, in naj mu ateist tudi nasuje ušesa, da ni Boga, ker tudi delo ateista je brezuspešno, ako Bog je.

Zanimivo "misijonarjenje" teh ruskih ateistov med Mongolci, ker utegnejo končno te Mongolce le privedi do Boga!

STANOVANJE V NAJEM

se odda slovenski družini. Tri sobe, kopalnica in druge ugodnosti. Vprašajte v slovenski cvetličarni

John Gottlieb,

1845 W. Cermak Rd.

Phone CANal 3073

FOR VICTORY

BUY
UNITED
STATES
WAR
BONDS
AND
STAMPS

Biti brez slovenskega lista v teh časih se pravi biti brez zveze s svojim narodom.

DR. JOHN J. SMETANA

Pregleduje oči in predpisuje očala

23 LET IZKUŠNJE

OPTOMETRIST

1801 So. Ashland Avenue

Tel. CANal 0523

Uradne ure: vsak dan od 9

zjutraj do 8:30 zvečer.